

Pravda (a budoucnost)

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2006](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2006](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 7. 12. 2006
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 7. 12. 2006

Pravda (a budoucnost)

O „pravdě“ vůbec (resp. o „Pravdě“) nelze nic vypovědět tak, že by ona „pravda“ byla předmětem naší výpovědi. Můžeme zkoumat je pravdu nějaké výpovědi, nějakého myšlenkového nebo životního (praktického) přístupu, činu atd. A v takovém případě se takto „uskutečněná pravda“ především vztahuje vždycky k něčemu, čeho se týká, k čemu se předmětně vztahuje, ale zároveň a dokonce především k tomu, jak se k tomu vztahuje a kdo se k tomu vztahuje, tedy k subjektu, který se eo ipso pravdy dovolává. Ten tradiční předpoklad, že pravda a pravdivost spočívají v jakési „objektivitě“, tj. ve věrnosti tomu, čeho se týkají, je vadný, protože redukuje vztah subjektu k předmětné skutečnosti (event. ke skutečnosti vůbec, ale právě ona redukce se týká i této věci, totiž že skutečnost je redukována na předmětnou skutečnost) na vztah mezi izolovanou „výpovědí“ a izolovanou „věcí“, o níž se vypovídá. Ve skutečnosti se tak naprosto zapomíná na to, že dokonce i každá pravdivá výpověď o nějaké skutečnosti je něčím navíc, něčím dalším, co na onu skutečnost nelze převádět ani z ní odvozovat. Každou novou „pravdou“ přichází na svět nová skutečnost (byť zvláštního druhu), a to znamená, že je něčím navíc, něčím „přidaným“ k té skutečnosti, na niž poukazuje a které se týká. A tak vzniká otázka, kde se taková nová skutečnost vůbec bere, kde je její původ a zdroj. Není pochyb, že v kontextu dosavadní tradice, která uskutečňovanou „pravdu“ resp. pravdivost takového uskutečnění považovala za neoddělitelnou od subjektu takového uskutečňování, a tím subjektem mínila pouze člověka

(Písek, 061207-1.)